

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสนใจในการอ่าน สาเหตุในการอ่านและ ไม่อ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ ของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนในกรุงเทพมหานคร ความสนใจในการอ่านส่วนต่าง ๆ ในหนังสืออนุสรณ์งานศพ ได้แก่ ชีวประวัติผู้ตาย คำไว้อาลัย และเนื้อหาความสนใจของผู้อ่านด้านเนื้อหาสาขาวิชาต่าง ๆ ที่พิมพ์อยู่ในหนังสืออนุสรณ์งานศพ และทรรศนะของผู้อ่านที่มีต่อหนังสืออนุสรณ์งานศพในด้านการจัดพิมพ์ ได้แก่ ลักษณะรูปเล่ม ภาพประกอบ กระดาษ ฯลฯ ดำเนินการวิจัยโดยศึกษาค้นคว้าจากบทความ วารสาร หนังสือ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ สุ่มจำนวนหนังสืออนุสรณ์งานศพในห้องสมุดประชาชน กรุงเทพมหานคร 8 แห่ง และแจกแบบสอบถามแก่ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน กรุงเทพมหานคร 8 แห่ง ระหว่างวันที่ 7-28 มีนาคม 2532 แห่งละ 35 คน รวม 280 คน โดยมีสมมติฐานที่จะทดสอบ 2 ประการ คือ

1. ผู้อ่านสนใจอ่านชีวประวัติของผู้ตาย คำไว้อาลัย และเนื้อหาในระดับเท่ากัน
2. ความสนใจในการอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ ของผู้อ่านแตกต่างกันตาม เพศ วัย ระดับการศึกษา และอาชีพ

การวิจัยเรื่องความสนใจในการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ ของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน ได้พบผลการวิจัยที่น่าสนใจดังนี้

1. รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 280 คน เป็นเพศชาย (163 คน) มากกว่าเพศหญิง (117 คน) ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนจำนวนสูงสุดอายุระหว่าง 18-24 ปี รองลงมา 25-29 ปี ผู้ที่มีอายุ 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อย สำหรับระดับการศึกษาของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน ผู้ใช้ห้องสมุดเกือบครึ่งหนึ่ง (137 คน) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย (40 คน) และประกาศนียบัตร (37 คน)

สำหรับระดับสูงกว่าปริญญาตรี และประถมศึกษา มีจำนวนน้อย (10-12 คน) จากการสอบถามอาชีพของผู้ใช้ห้องสมุด พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดจำนวนสูงสุด ได้แก่ นิสิต นักศึกษา (74 คน) รองลงมา คือ ข้าราชการ และรับจ้าง (53-54 คน) ส่วนเกษตรกรและกรรมกร มีจำนวนเพียง 2-3 คน (ตารางที่ 3)

ผลการวิจัยนี้มีส่วนที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา เจียมพิทักษ์วงศ์ (2527: 160-161) ซึ่งพบว่าผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนจำนวนสูงสุดเป็นชาย อายุระหว่าง 18-23 ปี มี การศึกษาระดับปริญญาตรี และกลุ่มใหญ่ที่สุดเป็นนักศึกษา และผลการวิจัยของ บุญผา เจริญทรัพย์ (2519: 72) พัทรินทร์ ชันทอง (2519: 67) สุนิษฐ์ เย็นสบาย (2519: 66) อุบล รอดเยี่ยม (2519) และสุภาพร นาตีกาญจนกุล (2519) ซึ่งพบว่าผู้ใช้ห้องสมุดเป็นนักเรียน นักศึกษามากกว่ากลุ่มอื่น ๆ เหตุที่หญิงมาใช้ห้องสมุดน้อยกว่าชาย อาจเป็นเพราะหญิงไทยมีภาระทางครอบครัว มากกว่าชายไทย สภาพทางสังคมไม่เอื้ออำนวยต่อการออกนอกบ้าน สาเหตุที่มีผู้ที่มีอายุน้อยมาใช้ห้องสมุดมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก อาจเป็นเพราะผู้ที่มีอายุน้อยส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษา จำเป็นต้องค้นคว้าหาความรู้เพื่อประกอบการศึกษา ส่วนผู้ที่มีอายุมากมักประกอบอาชีพ มีภาระด้านอื่น ๆ มาก จึงอาจทำให้มีเวลาใช้ห้องสมุดน้อย การที่มีผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และ นักศึกษานิยมมาใช้ห้องสมุดอาจเป็นเพราะมีความจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าประกอบการเรียน และ เห็นความสำคัญและประโยชน์ของห้องสมุด

2. ความสนใจในการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ

ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนเกือบทั้งหมด (259 คน) เคยอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ และมีผู้ที่ไม่เคยอ่าน 21 คน (ตารางที่ 4) เมื่อจำแนกผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนที่อ่านและไม่อ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพตาม เพศ วัย ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนหญิง (ร้อยละ 94) อ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพมากกว่าผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนชาย (ร้อยละ 91.4) ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนวัยสูงอายุทั้งหมด (ร้อยละ 100) อ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพรองลงมา ได้แก่ วัยกลางคน (ร้อยละ 96.9) วัยผู้ใหญ่ (ร้อยละ 94.8) และวัยรุ่นตอนปลายอ่านน้อยกว่าวัยอื่น ๆ (ร้อยละ 87.9) เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่าผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อนุปริญญา และสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งหมด (ร้อยละ 100) อ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ รองลงมาได้แก่ ประกาศนียบัตร (ร้อยละ 97.3) ปริญญาตรี (ร้อยละ 92)

มัธยมปลาย (ร้อยละ 87.5) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้นอ่านน้อยที่สุด (ร้อยละ 77.8) ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร กรรมกร ช่างราชการบ้านๆ และอาชีพอื่น ๆ ทั้งหมด (ร้อยละ 100) อ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ รองลงมาได้แก่ ผู้ประกอบการค้า และผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 97 และ 97.1) ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาอ่านน้อยที่สุด (ร้อยละ 86.5) (ตารางที่ 5)

ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่อ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ เนื่องจากเป็นหนังสือที่แพร่หลายเป็นที่รู้จักกันทั่วไป และมีอยู่ในห้องสมุดประชาชน และเนื่องจากหนังสืออนุสรณ์งานศพจัดเป็นหนังสือชีวประวัติบุคคลได้ และจากผลการวิจัยของ Boutry-Chaillet (1986: 141) สมาคม Euromonitor (1986: 56-57) Luckham (1986: 54-56) และ Stevens (1986: 56) พบว่าสำหรับหนังสือที่ไม่ใช่นวนิยาย ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนชอบอ่านหนังสือชีวประวัติบุคคลมากที่สุด ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนหญิงอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพมากกว่าผู้ใช้ห้องสมุดชาย อาจเนื่องจากหนังสืออนุสรณ์งานศพมีชีวประวัติของผู้ตาย และเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในครอบครัว ผู้อ่านหญิงจึงสนใจอ่านมากกว่าผู้อ่านชายซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยความสนใจในการอ่านของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนในต่างประเทศของ Kim (1978: 220) ซึ่งพบว่าผู้อ่านหญิงชอบอ่านเรื่องชีวิตในครอบครัว ผู้ใช้ห้องสมุดวัยสูงอายุอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพมากกว่าผู้ใช้ห้องสมุดวัยอื่น ๆ และผู้ใช้ห้องสมุดวัยรุ่นตอนปลายอ่านน้อยกว่าผู้ใช้ห้องสมุดวัยอื่น ๆ อาจเป็นเพราะผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นว่าหนังสืออนุสรณ์งานศพโดยมากแล้ว เนื้อหามักเป็นเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนา ผู้อ่านวัยรุ่นจึงสนใจอ่านน้อยกว่าผู้อ่านวัยอื่น ๆ จะเห็นได้ว่าผู้อ่านที่มีวัยสูงขึ้นจะอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพมากขึ้นตามลำดับ เพราะหนังสืออนุสรณ์งานศพมีชีวประวัติบุคคลและเนื้อหาต่าง ๆ ผู้อ่านวัยผู้ใหญ่และผู้อ่านวัยกลางคนเป็นวัยที่ต้องมีภาระความรับผิดชอบต่อการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว จึงสนใจอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพเพื่อที่จะศึกษาชีวประวัติของผู้ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และผู้อ่านวัยสูงอายุเป็นวัยที่มีเวลาว่างอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ เพื่อเป็นการพักผ่อนและความเพลิดเพลิน ผู้ใช้ห้องสมุดระดับประถมศึกษา อนุปริญญา และสูงกว่าปริญญาตรี อ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพมากกว่าผู้ใช้ห้องสมุดกลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากผู้อ่านระดับประถมศึกษาส่วนมากอยู่ในวัยสูงอายุ และผู้อ่านระดับสูงกว่าปริญญาตรีอาจจะเห็นความสำคัญของหนังสืออนุสรณ์งานศพ และใช้เพื่อประกอบการค้นคว้าและวิจัย ผู้ใช้ห้องสมุดที่เป็นเกษตรกร กรรมกร

ข้าราชการบำนาญ และผู้ประกอบการอาชีพอื่น ๆ อ่านหนังสือนุสรณ์งานศพมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากจากเกษตรกร กรรมกร และผู้ประกอบการอาชีพอื่น ๆ อยู่ในวัยผู้ใหญ่และวัยกลางคน และข้าราชการบำนาญส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในวัยสูงอายุ ส่วนนิสิตนักศึกษาอ่านน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ เพราะอยู่ในวัยรุ่น ผู้อ่านที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ วัยกลางคน และวัยสูงอายุ เข้าถึงหนังสือนุสรณ์งานศพได้มากกว่า เนื่องจากได้รับเชิญไปงานศพ และมีโอกาสได้หนังสือนุสรณ์งานศพมากกว่าวัยรุ่น

3. จำนวนเล่มของหนังสือนุสรณ์งานศพที่อ่าน

ในรอบ 1 ปี ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนจำนวนสูงสุด (180 คน) อ่านหนังสือนุสรณ์งานศพไม่เกิน 5 เล่ม รองลงมาได้แก่ 6-10 เล่ม (55 คน) มากกว่า 20 เล่ม (14 คน) กลุ่มผู้อ่านที่น้อยที่สุดอ่านจำนวน 11-20 เล่ม (10 คน) (ตารางที่ 6)

จะเห็นได้ว่า ในรอบ 1 ปี ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่อ่านหนังสือนุสรณ์งานศพไม่มากนักคือ ประมาณคนละไม่เกิน 5 เล่ม อาจเนื่องมาจากปัญหาและสาเหตุหลายประการ ทั้งตัวผู้อ่าน คือ ยังไม่มีความจำเป็นต้องอ่าน จากตัวเลขหนังสือนุสรณ์งานศพ ได้แก่ รูปเล่มไม่สวยงาม การจัดพิมพ์ไม่ดี และเนื้อหาที่ตรงกับความสนใจมีน้อย ตลอดจนความสะดวกในการเข้าถึงหนังสือนุสรณ์งานศพ คือ ไม่ได้รับแจกหนังสือนุสรณ์งานศพ และมีการเผยแพร่ในวงจำกัด เช่น แจกให้เฉพาะผู้ไปร่วมในงานศพเท่านั้น รวมทั้งเนื่องจากไม่ทราบว่าห้องสมุดมีหนังสือนุสรณ์งานศพหรือไม่ และจัดเก็บไว้ที่ใด

4. แหล่งที่ได้หนังสือนุสรณ์งานศพมาอ่าน

แหล่งที่ผู้อ่านจำนวนสูงสุดได้หนังสือนุสรณ์งานศพมาอ่าน คือ ได้รับแจกจากงานงานศพ (185 คน) รองลงมาได้แก่ ห้องสมุดประชาชน (93 คน) ขอยืมจากเพื่อนหรือญาติพี่น้อง (64 คน) คุ้หนังสือภายในบ้าน (51 คน) ซื้อจากร้านขายหนังสือเก่า (25 คน) ห้องสมุดอื่น ๆ ได้แก่ ห้องสมุดสถาบันการศึกษา (16 คน) หอสมุดแห่งชาติ (6 คน) ห้องสมุดโรงเรียน (5 คน) และห้องสมุดวัด (2 คน) และแหล่งอื่น ๆ ได้แก่ วัด (3 คน) ตำราประกอบการเรียน (1 คน) และพบและอ่านตามสถานที่ทั่วไป (1 คน) (จากตารางที่ 7)

ผู้อ่านส่วนใหญ่ได้หนังสือนุสรณ์งานศพมาอ่านจากการได้รับแจกจากงานศพ รองลงมาคือ ห้องสมุดประชาชน จะเห็นได้ว่าห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งที่ผู้อ่านหาหนังสือ

อนุสรณ์งานศพอ่านได้ เนื่องจากห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยกับการใช้วัสดุการอ่าน นอกจากนี้ผู้อ่านยังได้หนังสืออนุสรณ์งานศพมาอ่านจากห้องสมุดอื่น ๆ ได้แก่ ห้องสมุดสถาบันการศึกษา เพราะผู้อ่านที่เป็น นิสิต นักศึกษา สามารถหาหนังสืออนุสรณ์งานศพอ่านได้สะดวกจากแหล่งนี้ ส่วนที่อ่านจากหอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดโรงเรียน และห้องสมุดวัดมีจำนวนน้อย เพราะผู้ใช้ห้องสมุดอาจจะไม่สะดวกต่อการเข้าใช้ห้องสมุดดังกล่าว

5. ความสนใจในการอ่านส่วนต่าง ๆ ในหนังสืออนุสรณ์งานศพ

ผู้อ่านจำนวนสูงสุด (135 คน) อ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพทั้งเล่ม รองลงมาอ่านชีวประวัติของผู้ตาย (69 คน) อ่านเนื้อหา (49 คน) และส่วนที่อ่านน้อยที่สุดคือ คำไว้อาลัย มีผู้อ่านส่วนนี้เพียง 6 คน (ตารางที่ 8)

ผู้อ่านสนใจอ่านชีวประวัติของผู้ตาย และเนื้อหาในระดับมาก (3.73 และ 3.87) และสนใจอ่านคำไว้อาลัยในระดับปานกลาง (2.71) (ตารางที่ 9) เมื่อเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านแต่ละส่วนของหนังสืออนุสรณ์งานศพ ได้แก่ ชีวประวัติของผู้ตาย คำไว้อาลัย และเนื้อหา ปรากฏว่า

ผู้อ่านสนใจอ่านชีวประวัติของผู้ตาย กับคำไว้อาลัยต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผู้อ่านสนใจอ่านชีวประวัติของผู้ตาย (3.73) มากกว่าคำไว้อาลัย (2.71) (ตารางที่ 10)

ผู้อ่านสนใจอ่านคำไว้อาลัย กับเนื้อหา ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผู้อ่านสนใจอ่านเนื้อหา (3.87) มากกว่าคำไว้อาลัย (2.71) (ตารางที่ 11)

ผู้อ่านสนใจอ่านชีวประวัติของผู้ตาย กับเนื้อหา ไม่ต่างกัน กล่าวคือผู้อ่านสนใจอ่านชีวประวัติของผู้ตาย (3.73) กับเนื้อหา (3.87) ในระดับใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 12)

ผลการวิจัยมีทั้งส่วนที่สอดคล้อง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า ผู้อ่านสนใจอ่านชีวประวัติของผู้ตาย คำไว้อาลัย และเนื้อหาในระดับเท่ากัน

จะเห็นได้ว่า ผู้อ่านสนใจอ่านชีวประวัติของผู้ตาย และเนื้อหา มากกว่าคำไว้อาลัย เนื่องจากหนังสืออนุสรณ์งานศพส่วนใหญ่มักจะมีคำไว้อาลัยมาก ทำให้ผู้อ่านไม่สนใจอ่านมากนัก

6. ลักษณะของหนังสืออนุสรณ์งานศพที่อ่าน

ลักษณะของหนังสืออนุสรณ์งานศพที่ผู้อ่านอ่านมากที่สุดคือ หนังสืออนุสรณ์งานศพ เล่มที่ผู้ตายเป็นบุคคลสำคัญ หรือบุคคลที่มีชื่อเสียง (182 คน) รองลงมาคือ มีเนื้อหาที่ให้ความรู้ และได้ประโยชน์ (144 คน) เนื้อหาในเล่มตรงกับความสนใจ (126 คน) ผู้ตายเป็นญาติมิตร หรือบุคคลที่รู้จัก (96 คน) เนื้อหาในเล่มเป็นเรื่องที่หาอ่านได้ยาก (92 คน) มีชื่อเรื่องที่ น่าสนใจ (89 คน) อ่านทุกเล่มที่ได้รับแจก (55 คน) มีความนิยมในตัวผู้เขียน (47 คน) มีเนื้อหา ที่ให้ความเพลิดเพลิน (38 คน) และมีรูปเล่มที่สวยงาม การจัดพิมพ์ที่ดี (26 คน) (ตารางที่ 13)

จะเห็นได้ว่า ผู้อ่านอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพเล่มที่ผู้ตายเป็นบุคคลสำคัญ หรือ บุคคลที่มีชื่อเสียงมากที่สุด เนื่องจากผู้ตายเป็นบุคคลสำคัญ หรือบุคคลที่มีชื่อเสียง ทำให้ผู้อ่าน อยากรทราบชีวประวัติของบุคคลนั้น ๆ เล่มที่อ่านรองลงมาได้แก่ เล่มที่มีเนื้อหาที่ให้ความรู้และ ประโยชน์ และ เนื้อหาในเล่มตรงกับความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าผู้อ่านสนใจ อ่านชีวประวัติของผู้ตายกับเนื้อหาในระคับมาก

7. สาเหตุในการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ

ผู้อ่านจำนวนสูงสุดอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ เพราะสนใจทราบชีวประวัติของ ผู้ตาย (160 คน) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพตรงกับความสนใจ (151 คน) เนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพเป็นเรื่องที่หาอ่านได้ยาก (112 คน) สนใจอ่านคำไว้อาลัยของ ผู้เขียน ซึ่งเป็นบุตรหรือญาติมิตรของผู้ตาย บุคคลที่มีชื่อเสียงหรือบุคคลสำคัญ ซึ่งเขียนไว้อย่าง สละสลวย (56 คน) มีความจำเป็นต้องใช้เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้า หรือวิจัย (34 คน) ได้รับแจกจากงานศพเป็นประจำ (29 คน) ชอบอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ (3 คน) ชอบอ่าน หนังสือ (1 คน) มีเวลาว่างจากภาระกิจประจำวัน (1 คน) อ่านเพราะความเกรงใจที่คนอื่น ให้อ่านหนังสือ (1 คน) รับแจกเมื่อมีโอกาสไปงานศพ (1 คน) บางเรื่องมีประโยชน์ในการ คำรงชีพ (1 คน) บางเรื่องมีเนื้อหาสาระน่าศึกษา (1 คน) ได้รับความรู้ที่แปลก ๆ (1 คน) ให้ความรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (1 คน) และมีเนื้อหาที่ผู้จัดทำตั้งใจทำจริง (1 คน) (ตารางที่ 14)

ผู้อ่านส่วนใหญ่อ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ เพราะสนใจทราบชีวประวัติของผู้ตาย ซึ่งเป็นการอ่านเพื่อทราบข่าวสารข้อเท็จจริง ทราบชีวประวัติย่อ ๆ ของผู้ตาย และอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ สะสมความรู้ความคิด เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต สาเหตุรองลงมาได้แก่เนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพตรงกับความสนใจ ซึ่งเป็นการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้และเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง เพราะเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์งานศพมีทั้งที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลิน สาเหตุในการอ่านสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าผู้อ่านสนใจอ่านชีวประวัติของผู้ตาย และเนื้อหาในระดับมาก

8. ความสนใจในการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ

จากการศึกษาความสนใจในการอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ ของผู้อ่านพบว่าผู้อ่านโดยส่วนรวมสนใจอ่านเนื้อหาต่าง ๆ ในหนังสืออนุสรณ์งานศพในระดับปานกลาง มีเรื่องที่สนใจอ่านมาก ได้แก่ สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย ชีวประวัติบุคคลสำคัญ การศึกษา จิตวิทยา สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ การแพทย์ และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น และกีฬา ตามลำดับ เรื่องที่สนใจอ่านน้อย ได้แก่ คำร่ำทำนายฝัน ศาสนาคริสต์ และหลักการใช้ภาษาบาลี ตามลำดับ (ตารางที่ 15 และ 16)

เมื่อวิเคราะห์ความสนใจในการอ่านเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์งานศพ จำแนกตามเพศ ปรากฏว่า

ผู้อ่านชายสนใจอ่านเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์งานศพ เรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ กีฬา ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย การศึกษา จิตวิทยา การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ปรัชญาทั่วไป และปัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคม

ผู้อ่านหญิงสนใจอ่านเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์งานศพ เรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ การศึกษา คำร่ำตั้งชื่อบุคคล จิตวิทยา ศิลปะทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ คำร่ำอาหาร และการเลี้ยงดูเด็ก ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย นวนิยาย สุภาษิตและคำพังเพย คำร่ำยาสมุนไพรและยาแผนโบราณ และประวัติศาสตร์ไทย

เมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความสนใจในการอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ ของผู้อ่านชายและผู้อ่านหญิง พบว่าผู้อ่าน 2 กลุ่ม สนใจอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งหมดมี 31 เรื่อง ได้แก่ ปรัชญาทั่วไป คำราโหราศาสตร์ คำราทำนายฝัน จิตวิทยา รัฐศาสตร์ กฎหมาย รัฐประศาสนศาสตร์ วิชาการทหาร ขบธรรมเนียมและประเพณีไทย มารยาทและวัฒนธรรมไทย นิทานพื้นเมือง สุภาษิตและคำพังเพย พจนานุกรม หลักการใช้ภาษาไทย ฟิสิกส์ คำราชาสมุไพรและยาแผนโบราณ วิศวกรรม ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ คำราอาหาร และการเลี้ยงดูเด็ก อุตสาหกรรม ศิลปะทั่วไป การถ่ายรูป ทนตรี การละคร กีฬา วรรณคดีไทย นวนิยาย บทละครโทรทัศน์และบทละครเวที เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น เรื่องแปล สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย และสารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ โดยที่ผู้อ่านชายสนใจอ่านเรื่องกีฬา ปรัชญาทั่วไป รัฐศาสตร์ กฎหมาย รัฐประศาสนศาสตร์ อุตสาหกรรม วิศวกรรม ฟิสิกส์ วิชาการทหาร และศิลปะทั่วไป มากกว่าผู้อ่านหญิง ในขณะที่ผู้อ่านหญิงสนใจอ่านเรื่องสารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย จิตวิทยา เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ ขบธรรมเนียมและประเพณีไทย คำราชาสมุไพรและยาแผนโบราณ เรื่องแปล หลักการใช้ภาษาไทย มารยาทและวัฒนธรรมไทย พจนานุกรม สุภาษิตและคำพังเพย วรรณคดีไทย การถ่ายรูป คำราโหราศาสตร์ นวนิยาย นิทานพื้นเมือง ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ คำราอาหาร และการเลี้ยงดูเด็ก บทละครโทรทัศน์และบทละครเวที ทนตรี การละคร และคำราทำนายฝัน มากกว่าผู้อ่านชาย (ตารางที่ 17)

เมื่อวิเคราะห์ความสนใจในการอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ จำแนกตามวัยของผู้อ่าน ปรากฏว่า

ผู้อ่านวัยรุ่นตอนปลายสนใจอ่านเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์งานศพ เรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย จิตวิทยา การศึกษา กีฬา ชีวิตประวัติของบุคคลสำคัญ การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ วิทยาศาสตร์ทั่วไป และปัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคม

ผู้อ่านวัยผู้ใหญ่สนใจอ่านเรื่องชีวิตประวัติของบุคคลสำคัญ สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย จิตวิทยา การศึกษา การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ

เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น ศิลธรรม จรรยา และสารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ
ในระดับมาก

ผู้อ่านวัยกลางคนสนใจอ่านเรื่องการแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ สารคดี
ท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย บัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคม ชีวประวัติของบุคคล
สำคัญ กฎหมาย การศึกษา รัฐศาสตร์ และศิลปธรรม จรรยา ในระดับมาก

ผู้อ่านวัยสูงอายุสนใจอ่านเรื่องพุทธศาสนาและหลักธรรมะ ชีวประวัติของบุคคล
สำคัญ หลักการใช้ภาษาไทย ศิลธรรม จรรยา ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย การศึกษา
สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย มารยาทและวัฒนธรรมไทย คำราชาสนมไพโร
และยาแผนโบราณ ศิลปะทั่วไป คนตรี และกีฬา ในระดับมาก

เมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความสนใจในการอ่านเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์
งานศพ ของผู้อ่านวัยรุ่นตอนปลาย วัยผู้ใหญ่ วัยกลางคน และวัยสูงอายุ ปรากฏว่า ผู้อ่านแต่ละ
วัยสนใจอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งหมดมี
15 เรื่อง ได้แก่ บรรณานุกรม จิตวิทยา พุทธศาสนาและหลักธรรมะ นิทานพื้นเมือง วิทยา
ศาสตร์ทั่วไป ชีวิตโบราณศึกษา ชีววิทยา การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ ศิลปะทั่วไป มณฑ
ศิลป์ จิตรกรรม การถ่ายรูป เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น บทละครโทรทัศน์และบทละครเวที และ
สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย โดยที่ผู้อ่านวัยรุ่นตอนปลายสนใจอ่านเนื้อหา
ในหนังสืออนุสรณ์งานศพ เรื่องจิตวิทยา นิทานพื้นเมือง วิทยาศาสตร์ทั่วไป ชีวิตโบราณศึกษา
ชีววิทยา การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ มณฑศิลป์ จิตรกรรม การถ่ายรูป เรื่องสั้นและ
รวมเรื่องสั้น บทละครโทรทัศน์และบทละครเวที สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเศ
มากกว่าผู้อ่านวัยอื่น ๆ ผู้อ่านวัยผู้ใหญ่สนใจอ่าน บรรณานุกรม มากกว่าผู้อ่านวัยอื่น ๆ และผู้
อ่านวัยสูงอายุสนใจอ่านเรื่องพุทธศาสนาและหลักธรรมะ และศิลปะทั่วไป มากกว่าผู้อ่านวัยอื่น ๆ
(ตารางที่ 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32,
33)

เมื่อวิเคราะห์ความสนใจในการอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ ของผู้อ่าน
จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่า

ผู้อ่านระดับประถมศึกษาสนใจอ่านเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์งานศพ เรื่องพุทธศาสนาและ
หลักธรรมะ การศึกษา ศิลธรรม จรรยา มารยาทและวัฒนธรรมไทย หลักการใช้ภาษาไทย
ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย นิทานอิงธรรมะและนิทานชาดก วรรณคดีไทย สารคดีท่องเที่ยว
และเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ กีฬา และเรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น
ในระดับมาก

ผู้อ่านระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสนใจอ่านเรื่องชีวิตโบราณศึกษา ขนบธรรมเนียมและ
ประเพณีไทย ปัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคม วิทยาศาสตร์ทั่วไป การศึกษา และการแพทย์และ
เรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ในระดับมาก

ผู้อ่านระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ การ
ศึกษา การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย
ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น หลักการใช้ภาษาอังกฤษ ปัญหาสังคมและ
สวัสดิภาพสังคม สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ สารานุกรม กีฬา โบราณคดี
จิตวิทยา หลักการใช้ภาษาไทย ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย และนิทานอิงธรรมะและนิทาน
ชาดก

ผู้อ่านระดับประกาศนียบัตรสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ ชีวประวัติ
ของบุคคลสำคัญ การศึกษา สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ สารคดีท่องเที่ยว
และเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย กีฬา ประวัติศาสตร์ไทย สารานุกรม ปัญหาสังคมและสวัสดิภาพ
สังคม ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ทั่วไป และจิตวิทยา

ผู้อ่านระดับอนุปริญญาสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ สารคดีท่องเที่ยว
และเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับ
ต่างประเทศ จิตวิทยา การศึกษา สุภาษิตและคำพังเพย กีฬา โบราณคดี และปรัชญาทั่วไป

ผู้อ่านระดับปริญญาตรีสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ จิตวิทยา สารคดี
ท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ เรื่องแปล
สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น ชีวประวัติของบุคคล
สำคัญ การศึกษา กีฬา ศิลธรรม จรรยา และปัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคม

ผู้อ่านระดับสูงกว่าปริญญาตรีสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ จิตวิทยา ชุมชนภูมิทัศน์และรวมบทความด้านต่าง ๆ ระเบียบวิธีและการวิจัย ปรัชญาทั่วไป ศีลธรรม จรรยา เรื่องแปล สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ การจัดการธุรกิจ ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น ปัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคม และการศึกษา

เมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความสนใจในการอ่านเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์งานศพของผู้อ่านจำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่า ผู้อ่านแต่ละระดับการศึกษาสนใจอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งหมดมี 7 เรื่อง ได้แก่ สารานุกรม จิตวิทยา หลักการใช้ภาษาอังกฤษ การจัดการธุรกิจ หลักการประพันธ์ ประวัติศาสตร์ไทย และประวัติศาสตร์ต่างประเทศ โดยที่ผู้อ่านระดับประกาศนียบัตรสนใจอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ เรื่องสารานุกรม ประวัติศาสตร์ไทย และประวัติศาสตร์ต่างประเทศ มากกว่าผู้อ่านระดับการศึกษาอื่น ๆ ผู้อ่านระดับสูงกว่าปริญญาตรีสนใจอ่านเรื่องจิตวิทยา และการจัดการธุรกิจ มากกว่าผู้อ่านระดับอื่น ๆ ผู้อ่านระดับมัธยมปลายสนใจอ่านเรื่องหลักการใช้ภาษาอังกฤษ มากกว่าผู้อ่านระดับอื่น ๆ และผู้อ่านระดับอนุปริญญาสนใจอ่านเรื่องหลักการประพันธ์มากกว่าผู้อ่านระดับอื่น ๆ (ตารางที่ 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41)

เมื่อวิเคราะห์ความสนใจในการอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ ของผู้อ่านจำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่า

นักศึกษาสนใจอ่านเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์งานศพเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น จิตวิทยา สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย การศึกษา สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ปรัชญาทั่วไป กีฬา เรื่องแปล ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย วิทยาศาสตร์ทั่วไป โบราณคดี ตำรายาสมุนไพรและยาแผนโบราณ สุภาษิตและคำพังเพย ชุมชนภูมิทัศน์และรวมบทความด้านต่าง ๆ ปัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคม และศีลธรรม จรรยา

เกษตรกรสนใจอ่านเรื่องการเกษตรมากที่สุด เรื่องที่สนใจอ่านมาก ได้แก่ ปัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคม ชีวิตโบราณศึกษา ตำรายาสมุนไพรและยาแผนโบราณ ศิลปะทั่วไป โบราณคดี ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ สารานุกรม ปรัชญาทั่วไป

กฎหมาย ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย หลักการใช้ภาษาอังกฤษ วรรณคดีไทย มารยาทและ
วัฒนธรรมไทย บรรณานุกรม นิทานอิงธรรมะและนิทานชาดก สุภาษิตและคำพังเพย อุตสาหกรรม
และกีฬา

กรรมการสนใจอ่านเรื่องหลักการใช้ภาษาไทยมากที่สุด เรื่องที่สนใจอ่านมากได้แก่
ระเบียบวิธีและการวิจัย พุทธศาสนาและหลักธรรมะ การศึกษา พจนานุกรม สารคดีท่องเที่ยว
และเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย ชุมชนมณฑลและรวมบทความต่าง ๆ ปรัชญาทั่วไป ศีลธรรม
จรรยา รัฐศาสตร์ ปัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคม วิทยาศาสตร์ทั่วไป มนุษยวิทยา ชีววิทยา
ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ ตำราอาหาร และการเลี้ยงดูเด็ก ทนตรี วรรณคดีไทย เรื่องสั้นและ
รวมเรื่องสั้น วรรณคดี จิตวิทยา มารยาทและวัฒนธรรมไทย คาราศาสตร์ ชีวิตโบราณศึกษา
มัณฑนศิลป์ บทธะครโทรทัศน์และบทธะครเวที ประวัติของตระกูล ราชสกุลวงศ์ และเครื่องราช
อิสริยาภรณ์ และสารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ

ผู้ประกอบอาชีพรับจ้างสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ สารคดีท่องเที่ยว
และเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ การศึกษา จิตวิทยา สารคดีท่องเที่ยว
และเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ กีฬา การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ เรื่องสั้นและรวม
เรื่องสั้น และวิทยาศาสตร์ทั่วไป

ผู้ประกอบการค้าสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ สารคดีท่องเที่ยวและ
เรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย การศึกษา ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับ
โรคต่าง ๆ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น ศีลธรรม จรรยา สารานุกรม จิตวิทยา ปัญหาสังคมและ
สวัสดิภาพสังคม เรื่องแปล สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ กีฬา และโบราณคดี

ข้าราชการสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ
จิตวิทยา สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ
สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น และขนบธรรมเนียม
และประเพณีไทย

พนักงานรัฐวิสาหกิจสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ จิตวิทยา กีฬา
สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ ศีลธรรม จรรยา

การศึกษา ปรัชญาทั่วไป รัฐศาสตร์ สารานุกรม ปัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคม โบราณคดี และกฎหมาย

ข้าราชการบำนาญสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ กีฬา ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ ปรัชญาทั่วไป พุทธศาสนาและหลักธรรมะ หลักการใช้ภาษาไทย ศิลธรรม จรรยา สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย และตำรายาสุมุไพรและยาแผนโบราณ

สำหรับผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ ไม่มีเรื่องใดที่สนใจอ่านมาก สนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคม ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ มารยาทและวัฒนธรรมไทย ตำรายาสุมุไพรและยาแผนโบราณ พระบรมราชาบาทและสุนทรพจน์ ปรัชญาทั่วไป พจนานุกรม วิทยาศาสตร์ทั่วไป การเกษตร ศิลปะทั่วไป เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น การสื่อสาร การค้า และการขนส่ง หลักการใช้ภาษาไทย หลักการใช้ภาษาบาลี สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ พุทธศาสนาและหลักธรรมะ ประติมากรรม จิตรกรรม เรื่องแปล วิชาการทหาร วรรณคดีไทย ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ พฤกษศาสตร์ นิทานอิงธรรมะและนิทานชาดก มนุษยวิทยา ชีววิทยา การจัดการธุรกิจ หลักการประพันธ์ ดาราศาสตร์ จิตวิทยา การถ่ายภาพ ประวัติของตระกูล ราชสกุลวงศ์ และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ อุตสาหกรรม วรรณคดีวิจารณ์ คำราชตั้งชื่อบุคคล ระเบียบวิธีและการวิจัย บรรณานุกรม เศรษฐศาสตร์ สถาปัตยกรรม มณฑลศิลป์ และกีฬา

ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ ในระดับมาก ได้แก่ การศึกษา สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ ศิลธรรม จรรยา กีฬา และการแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ

เมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความสนใจในการอ่านเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์งานศพของผู้อ่านจำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่า ผู้อ่านแต่ละอาชีพสนใจอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งหมดมี 15 เรื่อง ได้แก่ จิตวิทยา การศึกษา ชีวประวัติ โบราณคดี วิทยาศาสตร์ทั่วไป ชีววิทยา การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ อุตสาหกรรม มณฑลศิลป์ การถ่ายภาพ การละคร บทละครโทรทัศน์และ

บทละครเวที เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น และเรื่องแปล โดยที่ผู้อ่านที่เป็นนักศึกษานิพนธ์อ่าน เรื่องจิตวิทยา การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ การถ่ายรูป เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น และเรื่องแปล มากกว่าผู้อ่านกลุ่มอื่น ๆ กรรมการศึกษานิพนธ์อ่านเรื่องการศึกษา วิทยาศาสตร์ทั่วไป การละคร ทัศนศิลป์ บทละครโทรทัศน์และบทละครเวที มากกว่าผู้อ่านกลุ่มอื่น ๆ เกษตรกรสนใจอ่านเรื่องชีวิตโบราณศึกษา ชีววิทยา และอุตสาหกรรม มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และข้าราชการ บำนาญสนใจอ่านเรื่องการแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ และกีฬา มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ (ตารางที่ 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57)

ผลจากการวิจัยที่พบว่า ผู้อ่านสนใจอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ เรื่องเกี่ยวกับสารคดีท่องเที่ยว และเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย การศึกษา จิตวิทยา ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น และกีฬา ในระดับมาก ซึ่งมีบางส่วนสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา เจียมพิทักษ์วงศ์ (2527: 111) ที่พบว่าประเภทหนังสือที่ผู้ใช้ห้องสมุดชอบอ่าน ได้แก่ เรื่องสั้น การศึกษา ชีวประวัติ ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว และผลการวิจัยของ Boutry-Chaillet (1986: 141) สมาคม Euromonitor (1986: 56-57) Luckham (1986: 54-56) และ Stevens (1986: 56) ที่พบว่า สำหรับหนังสือที่ไม่ใช่นวนิยาย ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนสนใจอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาด้านชีวประวัติบุคคล และภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว มากที่สุด จากผลการวิจัยเห็นได้ว่า ผู้อ่านสนใจอ่านเรื่องการแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณ สุภัทรากุล (2513: 527) ที่พบว่าในระยะหลังเรื่องการแพทย์เป็นเรื่องอีกประเภทหนึ่งที่พิมพ์มากในหนังสืออนุสรณ์งานศพ เนื่องจากปัจจุบันสารนิเทศทางการแพทย์แพร่หลาย และมีผู้สนใจอ่านมากขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kim (1978: 216) ที่พบว่า ผู้อ่านชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยเป็นอันดับแรก ส่วนเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ เรื่องที่ผู้อ่านสนใจอ่านน้อย ได้แก่ คำรำนายฝัน ศาสนาคริสต์ และหลักการใช้ภาษาบาลี อาจเป็นเพราะอ่านเข้าใจยาก

จากการวิเคราะห์พบว่า ความสนใจในการอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ แตกต่างกันตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพของผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

ข้อ 2 คือ ความสนใจในการอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ ของผู้อ่านแตกต่างกันตาม เพศ วัย ระดับการศึกษา และอาชีพ

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้อ่านชายสนใจอ่านเรื่องกีฬา ปรัชญาทั่วไป รัฐประศาสนศาสตร์ อดุสสาหกรรม วิศวกรรม ฟิสิกส์ วิชาการทหาร และศิลปะทั่วไป มากกว่าผู้อ่านหญิง ในขณะที่ผู้อ่านหญิงสนใจอ่านเรื่องสารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย จิตวิทยา เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ ชมธรรมนิยมและประเพณีไทย คำรายาสมุนไพรรและยาแผนโบราณ เรื่องแปล หลักการใช้ภาษาไทย มารยาทและวัฒนธรรมไทย พจนานุกรม สุภาษิตและคำพังเพย วรรณคดีไทย การถ่ายรูป คำราโหราศาสตร์ นวนิยาย นิทานพื้นเมือง ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ คำรอาอาหาร และการเลี้ยงดูเด็ก บทละครโทรทัศน์และบทละครเวที คณิตรี การละคร และคำรทำนายฝัน มากกว่าผู้อ่านชาย ผลการวิจัยนี้มีส่วนที่สอดคล้องกับการวิจัยของ จินตนา เจียมพิทักษ์วงษ์ (2527: 114) ที่พบว่าผู้อ่านชายชอบอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาประเภทศาสนา ปรัชญา กฎหมาย และการปกครอง ศิลปะและการบันเทิง ประวัติศาสตร์ และชีวประวัติ มากกว่าผู้อ่านหญิง ในขณะที่ผู้อ่านหญิงนิยมอ่าน นวนิยาย เรื่องสั้น ความรู้ทั่วไปและเบ็ดเตล็ด มากกว่าผู้อ่านชาย ผลการวิจัยของ Boutry-Chaillet (1986: 141) และ Stevens (1986: 56) ที่พบว่าผู้อ่านหญิงชอบอ่านนวนิยายมากกว่าผู้อ่านชาย และผลการวิจัยของ Kim (1987: 215-227) ที่พบว่าผู้อ่านหญิงชอบอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตในครอบครัว สุขภาพพลานามัย การเลี้ยงดูเด็ก และนวนิยาย ส่วนผู้อ่านชายชอบอ่านเรื่องวิธีทำไร่นา และการบริหารงานในไร่นา

สำหรับวัยของผู้อ่าน จะเห็นได้ว่า วัยรุ่นตอนปลายสนใจอ่านสารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้นมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา เจียมพิทักษ์วงษ์ (2527: 116) ที่พบว่าผู้ที่มียายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นสนใจอ่านนวนิยายและเรื่องสั้นมากที่สุด เพราะผู้อ่านที่อยู่ในช่วงอายุน้อยเป็นช่วงที่อยู่ในวัยเพื่อฝัน หรือชอบความตื่นเต้น จึงชอบอ่านนวนิยายและเรื่องสั้นมาก วัยผู้ใหญ่สนใจอ่านเรื่องชีวประวัติของบุคคลสำคัญมาก เพราะวัยผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีภาระการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง การเริ่มต้นตั้งครอบครัว การเริ่มต้นอาชีพ และการแสวงหากลุ่มที่ตนเองจะสมาคม วัยผู้ใหญ่จึงสนใจอ่านเรื่องเกี่ยวกับชีวประวัติบุคคล และความสำเร็จของบุคคลในอาชีพต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการปฏิบัติงานหรือเพื่อพัฒนาตนเอง วัยกลางคนสนใจอ่านเรื่องการแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ

สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย และปัญหาสังคมและสวัสดิภาพสังคมมาก เนื่องจากวัยกลางคนเป็นวัยที่มีความรับผิดชอบทั้งต่อสังคมและครอบครัว และยังคงปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลง เช่น ด้านร่างกาย และความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้ช่วงวัยนี้จะมีการพัฒนากิจกรรมเพื่อการพักผ่อนในเวลาว่างด้วย ส่วนวัยสูงอายุสนใจอ่านเรื่องพุทธศาสนาและหลักธรรมะ และชีวประวัติของบุคคลสำคัญมาก เนื่องจากวัยสูงอายุเป็นวัยที่จะมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพร่างกายที่เสื่อมลง ปรับตัวให้เข้ากับการพลัดพรากสูญเสีย และการมีความสัมพันธ์กับผู้อ่านในกลุ่มวัยของตน วัยนี้จะให้ความสนใจในศาสนา มากกว่าวัยอื่น ๆ

ในด้านระดับการศึกษา พบว่าผู้อ่านระดับประกาศนียบัตรสนใจอ่านเรื่องสารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย และประวัติศาสตร์ต่างประเทศ มากกว่าผู้อ่านระดับการศึกษาอื่น ๆ ผู้อ่านระดับสูงกว่าปริญญาตรีสนใจอ่านเรื่องจิตวิทยา และการจัดการธุรกิจ มากกว่าผู้อ่านระดับอื่น ๆ ผู้อ่านระดับมัธยมปลายสนใจอ่านเรื่องหลักการใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าผู้อ่านระดับอื่น ๆ และผู้อ่านระดับอนุปริญญาสนใจอ่านเรื่องหลักการประพันธ์ มากกว่าผู้อ่านระดับอื่น ๆ อาจเป็นเพราะผู้อ่านระดับประกาศนียบัตร ผู้อ่านระดับสูงกว่าปริญญาตรี และผู้อ่านระดับอนุปริญญา สนใจอ่านเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพของตน และผู้อ่านระดับมัธยมปลายเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ จึงสนใจอ่านเรื่องที่ประกอบการเรียนการศึกษา

ในด้านอาชีพของผู้อ่าน พบว่านักศึกษาสนใจอ่านเรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้นมาก และสนใจอ่านมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากนักศึกษาเป็นช่วงที่อยู่ในวัยรุ่น จึงสนใจอ่านมาก ผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ประกอบการค้า และข้าราชการ สนใจอ่านเรื่องสารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย และชีวประวัติของบุคคลสำคัญมาก อาจเนื่องจากอยู่ในวัยผู้ใหญ่ จึงสนใจอ่านชีวประวัติของผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพของตน และสนใจอ่านสารคดีท่องเที่ยวเพื่อเป็นการพักผ่อนและความเพลิดเพลิน ส่วนข้าราชการบำนาญสนใจอ่านเรื่องการแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ มาก เนื่องจากข้าราชการบำนาญอยู่ในวัยสูงอายุ เป็นวัยที่ต้องเอาใจใส่ดูแลเกี่ยวกับสุขภาพและพละนาามัยของตน

9. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ

ประโยชน์ที่ผู้อ่านได้รับจากการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ ได้แก่ ได้คติสอนใจ และแนวทางในการดำเนินชีวิต (202 คน) ทำให้มีความรู้กว้างขวาง ส่งเสริมสติปัญญา (197 คน) ได้รับความเพลิดเพลิน (108 คน) ได้ความรู้ในการประกอบอาชีพ ปรับปรุงอาชีพการงาน (66 คน) และให้ประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า ทำรายงานหรือวิจัย (48 คน) (ตารางที่ 58)

ผู้อ่านส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ คือ ได้คติสอนใจและแนวทางในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับสาเหตุที่อ่าน เพราะสนใจทราบชีวประวัติของผู้ตาย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ประโยชน์ที่ได้รับรองลงมาคือ ทำให้มีความรู้กว้างขวาง ส่งเสริมสติปัญญา ซึ่งได้จากเนื้อหาของหนังสืออนุสรณ์งานศพ

10. ปัญหาในการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ

ปัญหาในการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ สามารถแยกออกได้เป็น 2 ประการคือ ปัญหาเกี่ยวกับตัวเล่มหนังสืออนุสรณ์งานศพ ได้แก่ เนื้อหาของหนังสืออนุสรณ์งานศพที่ตรงกับความสนใจมีน้อย (106 คน) เนื้อหาของหนังสืออนุสรณ์งานศพมีแต่เรื่องซ้ำ ๆ ไม่มีเรื่องแปลกใหม่ (77 คน) เนื้อหาของหนังสืออนุสรณ์งานศพเรื่องที่มิได้อยู่ไม่ตรงความสนใจ (61 คน) ใช้ภาษายาก อ่านไม่เข้าใจ (13 คน) และหนังสืออนุสรณ์งานศพนั้นมักจะเป็นหนังสือเกี่ยวกับเรื่องของศาสนา และคติสอน ที่เป็นภาษาบาลี และบทสวดมนต์ต่าง ๆ มักจะหาที่เป็นวิชาการและความรู้ได้น้อยมาก ควรเน้นตรงจุดที่จะให้ความรู้ในเรื่องวิชาการที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันให้มากขึ้น นอกจากนี้หนังสืออนุสรณ์งานศพมักจะมีบทสวดมนต์ ซึ่งเป็นภาษาบาลีต่าง ๆ ทำให้เบื่อกว่าที่จะอ่านได้ (1 คน) ปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงหนังสืออนุสรณ์งานศพ ได้แก่ มีการเผยแพร่หนังสืออนุสรณ์งานศพในวงจำกัด เช่น แจกให้เฉพาะผู้ที่ไปร่วมงานศพเท่านั้น (158 คน) หาอ่านยาก ไม่มีจำหน่ายโดยทั่วไป (106 คน) ไม่ทราบว่าห้องสมุดมีหนังสืออนุสรณ์งานศพหรือไม่ และจัดเก็บไว้ที่ใด (63 คน) ห้องสมุดมีหนังสืออนุสรณ์งานศพเรื่องที่ตรงกับความสนใจน้อย (58 คน) ห้องสมุดไม่มีหนังสืออนุสรณ์งานศพเรื่องที่ตรงกับความสนใจ (28 คน) ห้องสมุดไม่มีหนังสืออนุสรณ์งานศพมาก (1 คน) ส่วนมากไม่ค่อยมีผู้ใดสนใจเก็บรวบรวมไว้ หรือมอบให้ห้องสมุด (1 คน) ห้องสมุดไม่ค่อยให้ความสนใจกับหนังสืออนุสรณ์งานศพ จัดกองไว้ที่มุมใดมุมหนึ่ง หนังสือ

อนุสรณ์งานศพแต่ละเล่มมีเนื้อหาแตกต่างกันมาก ทำให้ลำบากในการจัดหมวดหมู่ ซึ่งเป็นการยากที่จะค้นหาว่าหนังสืออนุสรณ์งานศพเล่มใดจะมีเรื่องราวตรงต่อความสนใจ (1 คน) และห้องสมุดไม่ได้จัดเป็นหมวดหมู่ ถ้าไม่ได้พลิกอ่านก็ไม่รู้ว่ามีเนื้อหาอะไรบ้าง บางทีจะอ่านเรื่องหนึ่ง ๆ ก็ลำบากที่จะค้นหา จึงอ่านหนังสืออื่น ๆ ที่รู้ว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใด (1 คน) และห้องสมุดไม่ได้จัดหนังสืออนุสรณ์งานศพไว้ต่างหาก โดยมากเกิดจากการค้นคว้าวิจัยหรืออ่านบัตรรายการ พบว่าเรื่องนั้นอยู่ในหนังสืออนุสรณ์งานศพเล่มนั้น (1 คน) (ตารางที่ 59)

ปัญหาในการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพเกี่ยวกับตัวเล่มของหนังสืออนุสรณ์งานศพที่สำคัญคือ เนื้อหาของหนังสืออนุสรณ์งานศพที่ตรงความสนใจมีน้อย จากผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพ พบว่าผู้อ่านสนใจอ่านสารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย การศึกษา จิตวิทยา ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น และกีฬา มาก และจากผลการสำรวจเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพของ สุัทฉิม ส่องแสงจันทร์ (2513: 270-273) และ อรุณ สุัททรากุล (2518: 525-527) ในช่วงปีพ.ศ. 2501-2510 และ 2511-2515 พบว่าเนื้อหาที่พิมพ์ในหนังสืออนุสรณ์งานศพมากที่สุดคือ เรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนา (ร้อยละ 35.9 และ 42.10) สำหรับเนื้อหาด้านอื่น ๆ มีน้อย (ร้อยละ 0.02-8.92 และ 0.02-8.70) จะเห็นได้ว่าเรื่องที่ผู้อ่านสนใจอ่านมากมีการพิมพ์ในหนังสืออนุสรณ์งานศพน้อย กล่าวคือ สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย (ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว) ร้อยละ 2.73 และ 2.82 การศึกษาร้อยละ 0.88 และ 1.12 จิตวิทยาร้อยละ 0.74 และ 0.21 ชีวประวัติของบุคคลสำคัญร้อยละ 4.97 และ 4.80 การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ร้อยละ 5.47 และ 8.70 ส่วนเรื่องสารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น และกีฬา ยังไม่ได้รับการพิมพ์ ปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงหนังสืออนุสรณ์งานศพส่วนใหญ่ ได้แก่ มีการเผยแพร่ในวงจำกัด เช่น แจกให้เฉพาะผู้ที่ไปร่วมในงานศพเท่านั้น รองลงมาคือ หาอ่านยาก ไม่มีจำหน่ายโดยทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงคือ โดยทั่วไปแล้ว เจ้าภาพจะแจกหนังสืออนุสรณ์งานศพให้แก่ผู้ที่ไปร่วมในงานศพ และญาติมิตรเท่านั้น ปัญหาเนื่องจากไม่ทราบว่าจะห้องสมุดมีหนังสืออนุสรณ์งานศพหรือไม่ และจัดเก็บไว้ที่ใด รวมทั้งมีผู้อ่านบางท่านระบุว่ามีปัญหาเนื่องจากห้องสมุดไม่ได้จัดหนังสืออนุสรณ์งานศพไว้ต่างหาก และไม่ได้จัดเป็นหมวดหมู่ หรือทำเครื่องหมายช่วยค้น ทำให้ลำบากในการเข้าถึง ทั้งนี้เพราะ

ห้องสมุดประชาชนเกือบทุกแห่งไม่ได้จัดเก็บหนังสืออนุรักษ์งานศพแยกไว้ต่างหาก จัดเก็บรวมกับหนังสือทั่วไป และส่วนใหญ่ไม่มีเครื่องมือช่วยค้น ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดไม่สะดวกในการเข้าถึงหนังสืออนุรักษ์งานศพ สำหรับปัญหาเกี่ยวกับห้องสมุดมีหนังสืออนุรักษ์งานศพเรื่องที่ตรงกับความสนใจน้อย จากการที่ผู้วิจัยได้สำรวจเนื้อหาของหนังสืออนุรักษ์งานศพในห้องสมุดประชาชนทั้ง 8 แห่ง ปรากฏว่าเนื้อหาของหนังสืออนุรักษ์งานศพเป็นเรื่องพุทธศาสนาและหลักธรรมะมาก (ร้อยละ 37.09) ส่วนเนื้อหาเรื่องอื่น ๆ มีน้อย (ร้อยละ 0.06-6.38) จะเห็นได้ว่าเรื่องที่ผู้อ่านสนใจอ่านมาก ห้องสมุดมีจำนวนน้อย กล่าวคือ สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย ร้อยละ 0.80 การศึกษาร้อยละ 0.31 จิตวิทยาร้อยละ 0.43 ชีวประวัติของบุคคลสำคัญร้อยละ 6.01 สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ ร้อยละ 0.98 การแพทย์และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ร้อยละ 4.66 เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น ร้อยละ 0.31 และกีฬา ร้อยละ 0.25 ซึ่งเนื่องมาจากการพิมพ์เรื่องประเภทดังกล่าวในหนังสืออนุรักษ์งานศพน้อย

11. สาเหตุในการไม่อ่านหนังสืออนุรักษ์งานศพ

สาเหตุในการไม่อ่านหนังสืออนุรักษ์งานศพ เกิดจากตัวผู้อ่าน ได้แก่ ยังไม่มีความจำเป็นต้องอ่าน (7 คน) ไม่รู้จักหนังสืออนุรักษ์งานศพ (2 คน) และไม่ชอบอ่านหนังสืออนุรักษ์งานศพ (1 คน) สาเหตุจากหนังสืออนุรักษ์งานศพ ได้แก่ รูปเล่มไม่สวยงาม การจัดพิมพ์ไม่ดี (7 คน) ผู้ตายเป็นบุคคลที่ไม่รู้จัก (5 คน) เนื้อหาไม่ตรงกับความสนใจ (5 คน) เนื้อหาในหนังสืออนุรักษ์งานศพมีแต่เรื่องซ้ำ ๆ ไม่มีเรื่องแปลกใหม่ (4 คน) เนื้อหาที่มีอยู่ในหนังสืออนุรักษ์งานศพอาจหาอ่านได้จากที่อื่น (1 คน) คิดว่าเป็นหนังสือที่ไม่น่าสนใจ มีแต่วรรณคดี หรือเรื่องประวัติผลงานของผู้ตายเท่านั้น อีกประการหนึ่ง เคยเห็นหนังสืออนุรักษ์งานศพที่เป็นแต่เล่มเก่า ๆ ปกเหลือง เลยทำให้ไม่ค่อยน่าสนใจ (1 คน) และไม่ค่อยได้อ่านหนังสืออนุรักษ์งานศพ เพราะเปิดดูแล้วมีรูปผู้ตายมาก และคำไว้อาลัยมาก (1 คน) และสาเหตุเกี่ยวกับการเข้าถึงหนังสืออนุรักษ์งานศพ ได้แก่ ไม่ได้รับแจกหนังสืออนุรักษ์งานศพ (8 คน) ไม่ทราบว่ามีห้องสมุดมีหนังสืออนุรักษ์งานศพหรือไม่ และจัดเก็บไว้ที่ใด (7 คน) ห้องสมุดมีหนังสืออนุรักษ์งานศพเรื่องที่ตรงกับความสนใจน้อย (2 คน) ห้องสมุดไม่มีหนังสืออนุรักษ์งานศพเรื่องที่ตรงกับความสนใจ (1 คน) (ตารางที่ 60)

สาเหตุในการไม่อ่านเกิดจากตัวผู้อ่านส่วนใหญ่ ได้แก่ ยังไม่จำเป็นต้องอ่าน อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่ไม่เคยอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่น และเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เห็นว่าเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์งานศพส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนาและหลักธรรมะ ซึ่งคิดว่าเป็นเรื่องที่อยู่ไกลตัว ยังไม่มีความจำเป็นต้องอ่าน นอกจากนี้ผู้ที่ไม่เคยอ่านบางคนยังไม่ทราบประโยชน์ หรือเห็นความสำคัญของหนังสืออนุสรณ์งานศพ คิดว่าไม่จำเป็นต้องอ่าน สาเหตุจากหนังสืออนุสรณ์งานศพ คือ รูปเล่มไม่สวยงาม ไม่สะกดตา การจัดพิมพ์ไม่ดี เพราะโดยทั่วไปแล้วการจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพ นิยมจัดทำแบบเรียบ ๆ ปกขาว พิมพ์ด้วยอักษรสีคำ เพื่อเป็นอนุสรณ์ไว้รำลึกแก่ผู้ตาย ส่วนการจัดพิมพ์ไม่ดีเป็นเพราะมีข้อจำกัดในด้านทุนทรัพย์ในการจัดพิมพ์ สาเหตุเกี่ยวกับการเข้าถึงตัวเล่มหนังสืออนุสรณ์งานศพ ได้แก่ ไม่ได้รับแจกหนังสืออนุสรณ์งานศพ รองลงมาได้แก่ ไม่ทราบว่าห้องสมุดมีหนังสืออนุสรณ์งานศพหรือไม่ และจัดเก็บไว้ที่ใด และห้องสมุดมีหนังสืออนุสรณ์งานศพเรื่องที่ตรงกับความต้องการ เช่นเดียวกับปัญหาในการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ

12. ทรรศนะของผู้อ่านที่มีต่อการจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพ

ทรรศนะของผู้อ่านในด้านลักษณะรูปเล่มของหนังสืออนุสรณ์งานศพ ได้แก่ ควรมีขนาดเล็กเท่าพอกเก็ตบุ๊ก (137 คน) ขนาดธรรมดา (117 คน) และขนาดเล็กกว่าพอกเก็ตบุ๊ก (11 คน) (ตารางที่ 61) ในด้านลักษณะปกของหนังสืออนุสรณ์งานศพ ได้แก่ ปกขาว พิมพ์ด้วยอักษรสีคำตามที่นิยมจัดทำทั่วไป (123 คน) ปกสวยงาม สะดุดตา มีภาพประกอบ (110 คน) ปกแข็ง (83 คน) และปกอ่อน (43 คน) (ตารางที่ 62) ในด้านภาพประกอบ ได้แก่ ภาพประกอบเนื้อเรื่อง (218 คน) รองลงมาได้แก่ ภาพถ่ายของผู้ตาย (177 คน) และภาพประกอบอื่น ๆ เช่น ภาพถ่ายในงานศพ ฯลฯ (84 คน) (ตารางที่ 63) ในด้านส่วนประกอบของหนังสือ ผู้ตอบจำนวนสูงสุด (197 คน) เห็นว่าควรมีภาพประกอบ รองลงมาสารบัญ (176 คน) และคำนำ (116 คน) (ตารางที่ 64) และทรรศนะของผู้อ่านในด้านกระดาษ ผู้อ่านจำนวนสูงสุด (178 คน) เห็นว่าควรใช้กระดาษคุณภาพปานกลาง รองลงมากระดาษคุณภาพดี (95 คน) และกระดาษคุณภาพต่ำ (3 คน) (ตารางที่ 65)

ในด้านลักษณะรูปเล่ม ผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีขนาดเล็กเท่าพอกเก็ตบุ๊ก (16 หน้ายก) อาจเป็นเพราะน่าสนใจอ่านมากกว่าหนังสืออนุสรณ์งานศพ ที่พิมพ์เป็นเล่มใหญ่ ๆ

หนา ๆ นอกจากนี้ยังพกพาได้สะดวก ในด้านลักษณะปกของหนังสืออนุสรณ์งานศพ ผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็นปกขาว พิมพ์ด้วยอักษรสีคำ ตามที่นิยมจัดทำทั่วไป อาจเนื่องจากเห็นว่าหนังสืออนุสรณ์งานศพก็ควรจัดพิมพ์ให้เหมาะกับกาลเทศะ เป็นการไว้อาลัยแก่ผู้ตาย รองจากปกขาวพิมพ์ด้วยอักษรสีคำ ตามที่นิยมจัดทำทั่วไป ได้แก่ ปกสวยงาม สะดุดตา มีภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ในด้านภาพประกอบผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีภาพประกอบเนื้อเรื่อง เพื่อให้เนื้อหามีความน่าสนใจและผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี รองลงมาได้แก่ ภาพถ่ายของผู้ตาย ซึ่งเป็นส่วนประกอบของชีวประวัติของผู้ตาย ทำให้รู้จักผู้ตาย ในด้านส่วนประกอบของหนังสืออนุสรณ์งานศพผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีภาพประกอบในเล่ม สำหรับกระดาษที่ใช้ในการจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นว่าควรใช้กระดาษคุณภาพปานกลาง เนื่องจากถ้าใช้กระดาษคุณภาพดีต้นทุนการพิมพ์ก็จะสูง

13. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหนังสืออนุสรณ์งานศพ

ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหนังสืออนุสรณ์งานศพ พอสรุปได้เป็น 5 ด้านคือ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาหนังสืออนุสรณ์งานศพ (106 คน) ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้อ่าน สรุปได้ว่า ควรพิมพ์เนื้อหาที่ให้สาระประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไปในสังคมปัจจุบัน เป็นเรื่องทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย อ่านได้ทุกเพศ ทุกวัย เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ด้านต่าง ๆ ครอบคลุมทุกสาขาวิชา ไม่เป็นเรื่องราวซ้ำซาก หรือเรื่องที่พิมพ์บ่อย ๆ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพิมพ์ (42 คน) ผู้อ่านได้ให้ข้อเสนอแนะ สรุปได้ว่าหนังสืออนุสรณ์งานศพควรมีขนาดรูปเล่มไม่เล็ก ใหญ่ หรือหนาเกินไป จัดทำรูปเล่มดี น่าสนใจ ปกสะดุดตา และควรเสนอชื่อเรื่องไว้ที่หน้าปก เพื่อดึงดูดความสนใจ มีภาพประกอบเนื้อหาและภาพถ่ายของผู้ตาย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเผยแพร่ (37 คน) ผู้อ่านได้ให้ข้อเสนอแนะ สรุปได้ว่า เจ้าภาพหรือผู้พิมพ์ควรมอบหนังสืออนุสรณ์งานศพส่วนหนึ่งให้ห้องสมุด เช่น ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดตามสถาบันต่าง ๆ หรือห้องสมุดวัด ควรมีการนำหนังสืออนุสรณ์งานศพมาจำหน่าย สามารถหาซื้อได้ เพื่อเผยแพร่แก่ผู้สนใจ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับชีวประวัติและคำไว้อาลัย (23 คน) ผู้อ่านได้ให้ข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้ หนังสืออนุสรณ์งานศพควรเน้นชีวประวัติของผู้ตาย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นหลัง หนังสืออนุสรณ์งานศพส่วนมากมีคำไว้อาลัยมากเกินไป ทำให้ไม่น่าสนใจ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับห้องสมุด (9 คน) ผู้อ่านได้ให้ข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้ หนังสืออนุสรณ์งานศพควรจะหาอ่านได้ตามห้องสมุดประชาชนทั่วไป เมื่อมีการพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพ ถ้าทางห้องสมุดทราบ ควรจะติดต่อกับเจ้าภาพ ให้บริจาคหรือช่วยประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้เจ้าภาพมาบริจาคแก่ห้องสมุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ ของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน มีข้อจำกัดบางประการคือ

1. การสำรวจจำนวนหนังสืออนุสรณ์งานศพ จำนวนหนังสืออนุสรณ์งานศพที่มีอยู่ในห้องสมุดประชาชนทั้งหมด ทางห้องสมุดแต่ละแห่งไม่ได้ทำการสำรวจไว้ ห้องสมุดประชาชนสวนลุมพินี ปทุมวัน ซอยพระนาง บางขุนเทียน และวัดสังข์กระจาย จัดเก็บหนังสืออนุสรณ์งานศพไว้ร่วมกับหนังสือทั่วไป ห้องสมุดประชาชนอนงคาราม จัดเก็บไว้เป็นมุมหนึ่งแยกต่างหากโดยเฉพาะ ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร วิทยาลัยฐานราชวรวิหาร จัดเก็บหนังสืออนุสรณ์งานศพไว้ร่วมกับสิ่งพิมพ์รัฐบาล และห้องสมุดประชาชนบางเขน มีทั้งที่จัดเก็บร่วมกับหนังสือทั่วไปและรวมกับสิ่งพิมพ์รัฐบาล ผู้วิจัยใช้วิธีสำรวจจากบัตรรายการที่มีอยู่ในห้องสมุดประชาชนสวนลุมพินี ซอยพระนาง ปทุมวัน และสังข์กระจาย ควบคู่ไปกับการนับตัวเล่มและสำรวจเนื้อหาของแต่ละเล่มจากบนชั้นหนังสือ เพราะหนังสืออนุสรณ์งานศพบนชั้นหนังสือบางเล่มในบัตรรายการไม่มี และบางเล่มก็หาย หรือชำรุด และจำหน่ายออกจากห้องสมุด แต่ทางห้องสมุดไม่ได้ถอนบัตรรายการออก สำหรับห้องสมุดประชาชนอนงคาราม บางขุนเทียน และกรุงเทพมหานครวิทยาลัยฐานราชวรวิหาร ไม่มีบัตรรายการหนังสืออนุสรณ์งานศพ และห้องสมุดประชาชนบางเขน หนังสืออนุสรณ์งานศพในส่วนที่เก็บร่วมกับสิ่งพิมพ์รัฐบาล ไม่มีในบัตรรายการ ผู้วิจัยสำรวจจากตัวเล่มและเนื้อหาของหนังสืออนุสรณ์งานศพจากชั้นหนังสือ ดังนั้น อาจจะทำให้ทราบจำนวนหนังสืออนุสรณ์งานศพคลาดเคลื่อนไปบ้าง เพราะจากการสำรวจหนังสือจากชั้นยืมยืมผิดพลาดบ้างเนื่องจากอาจจะมีผู้ใช้ห้องสมุด เลือกรับหนังสืออนุสรณ์งานศพไปอ่านบ้าง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลห้องสมุดประชาชนบางแห่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนบางขุนเทียน ห้องสมุดประชาชนวัดสังข์กระจาย และห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครวิทยาลัยฐานราชวรวิหาร มีผู้ใช้ห้องสมุดน้อย และส่วนใหญ่อายุไม่ถึง 18 ปี ทำให้ผู้วิจัยต้องขยายเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้ต้องใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาก

3. ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนบางรายไม่ให้ความร่วมมือ โดยปฏิเสธไม่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งอาจมีผลต่อสภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ศึกษา

4. จากการตั้งสมมติฐานของการวิจัยข้อ 2 ไว้ว่า ความสนใจในการอ่านเนื้อหาในหนังสืออนุสรณ์งานศพของผู้อ่านแตกต่างกันตาม เพศ วัย ระดับการศึกษา และอาชีพ นั้น เพศ วัย ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญยิ่งสำหรับการวิเคราะห์เพื่อศึกษาสมมติฐานดังกล่าว จากการวิจัยปรากฏว่าผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนแต่ละวัย แต่ละระดับการศึกษา และแต่ละอาชีพ มีจำนวนที่แตกต่างกันมาก เช่น วัยสูงอายุ มีจำนวนเพียง 10 คน ในขณะที่วัยผู้ใหญ่ มีจำนวนถึง 127 คน ผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนเพียง 10 คน ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวนถึง 126 คน และผู้ที่ เป็นกรรมกร มีจำนวนเพียง 2 คน ในขณะที่นักศึกษา มีจำนวนถึง 64 คน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นต้นถือว่าไม่ถูกต้องนัก เพราะกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่จะนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกันไม่ควรจะมีจำนวนแตกต่างกันมากกว่า 50 หน่วย

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากปัญหาในการอ่าน และสาเหตุในการไม่อ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพ รวมทั้งข้อเสนอแนะของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนในแบบสอบถาม มาใช้เป็นข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าภาพหรือผู้จัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพ และโรงพิมพ์ ข้อเสนอแนะสำหรับหอสมุดแห่งชาติ และกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร รวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าภาพหรือผู้จัดพิมพ์

1. ควรคัดเลือกเรื่องที่ให้สาระประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไป ในสังคมปัจจุบัน ได้แก่ เรื่องสารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย การศึกษา จิตวิทยา ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ สารคดีท่องเที่ยวและเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ การแพทย์ และเรื่องเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ เรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้น และกีฬา เป็นต้น
2. เนื้อเรื่องในเล่มควรมีเพียงเรื่องเดียว หรือถ้าจำเป็นต้องมีหลายเรื่องควรเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาในแนวเดียวกัน

3. การจัดรูปเล่ม

3.1 ควรมีขนาดที่ไม่ใหญ่เกินไป เช่น ขนาดเท่ากับพ็อคเก็ตบุ๊ก (16 หน้ายก) และขนาด เอ 4 (8 หน้ายก)

3.2 ปกควรจัดทำให้น่าสนใจ ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

3.3 ควรพิมพ์ชื่อเรื่อง และชื่อผู้แต่งไว้ที่ปกหนังสือ และหน้าปกใน

3.4 ควรมีการจัดลำดับส่วนต่าง ๆ ในเล่มอย่างถูกต้อง เช่น มีสารบัญ บรรณานุกรม ระบุหมายเลขหน้าให้ชัดเจนและเป็นระเบียบ รวมทั้งพิมพ์ชื่อสำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ ผู้พิมพ์ และปีที่พิมพ์ไว้ที่ด้านหลังของหน้าปกใน

4. การเผยแพร่

เจ้าภาพหรือผู้พิมพ์ควรมอบหนังสืออนุสรณ์งานศพส่วนหนึ่งให้ห้องสมุดประชาชน เพื่อประชาชนที่สนใจได้มีโอกาสอ่าน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหอสมุดแห่งชาติ และกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์

กรมศิลปากร

1. พิมพ์เอกสารออกเผยแพร่ชี้แจงปัญหา รวมทั้งข้อเสนอแนะในการจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพ ให้ประชาชนได้ทราบ
2. จัดทำบรรณานุกรมเสนอเรื่องที่มีคุณค่าควรแก่การพิมพ์ รวมทั้งเรื่องที่เป็นที่สนใจของคนทั่วไป แต่หาอ่านได้ยาก เพื่อให้ประชาชนได้ใช้เป็นคู่มือในการเลือก
3. วัตถุประสงค์ในการพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพ นอกจากเพื่อเป็นของชำร่วยให้ครอบครัวแก่ผู้ไปร่วมในงานฌาปนกิจแล้ว ยังมีประโยชน์อีก 2 ประการคือ ประการแรก เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ผู้วายชนม์ เผยแพร่ผลงานและเกียรติคุณของผู้วายชนม์ ประการที่สอง เพื่อกุศลวิทยาทาน เผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน ด้วยเหตุนี้หนังสืออนุสรณ์งานศพจึงเป็นหนังสือที่ไม่อาจหาซื้อได้ตามร้านขายหนังสือโดยทั่วไป และเป็นหนังสือที่มีประโยชน์ คือ จัดเป็นหนังสือชีวประวัติบุคคล เพราะในเล่มมีภาพถ่าย และชีวประวัติของผู้ตาย ใช้เป็นหนังสืออ้างอิง และคำไว้อาลัย ในบาง

เล่มก็มีผู้ทรงคุณวุฒิ หรือบุคคลสำคัญในวงอาชีพต่าง ๆ เป็นผู้เขียน บรรดาข้อเขียนเหล่านี้ผู้อ่านไม่สามารถค้นคว้าหาจากหนังสืออื่นได้เลย ดังนั้น ควรมีหน่วยงานของหอสมุดแห่งชาติเป็นแหล่งรวบรวมหนังสืออนุรักษ์งานศพโดยเฉพาะ ทำหน้าที่จัดหมวดหมู่ของหนังสืออนุรักษ์งานศพไว้เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า ทั้งในแง่เนื้อหาและประวัติของผู้ตาย และมีหนังสืออนุรักษ์งานศพให้ศึกษาคามวัตถุประสงค์ของผู้ต้องการให้ด้วย เป็นที่รู้จักและใช้บริการกันได้ทั่วไป

4. ควรมีการจัดจำหน่ายหนังสืออนุรักษ์งานศพให้แพร่หลาย เพื่อให้ผู้ที่สนใจและต้องการสามารถหาซื้อได้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชน

หนังสืออนุรักษ์งานศพ เป็นหนังสือที่มีความสำคัญทั้งในแง่ชีวประวัติบุคคลและเนื้อหาซึ่งมีประโยชน์ในด้านการศึกษา ให้ความรู้ และให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นวัสดุการอ่านที่มีราคาถูก สามารถได้รับมาด้วยการขอรับบริจาค และจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่สนใจอ่านหนังสืออนุรักษ์งานศพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชน ดังนี้

1. ห้องสมุดประชาชนควรจัดหนังสืออนุรักษ์งานศพไว้ให้บริการทุกแห่ง
2. ห้องสมุดควรจัดเก็บหนังสืออนุรักษ์งานศพเป็นมุม ๆ หนึ่งโดยเฉพาะ จะทำให้น่าสนใจมากขึ้น
3. ห้องสมุดควรจัดหมวดหมู่ของหนังสืออนุรักษ์งานศพ และทำเครื่องหมายช่วยค้นเพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดเข้าถึงหนังสืออนุรักษ์งานศพได้สะดวก
4. เมื่อการพิมพ์หนังสืออนุรักษ์งานศพ ถ้าทางห้องสมุดทราบควรจะติดต่อกับเจ้าภาพให้บริจาค หรือช่วยประชาสัมพันธ์เชิญชวนเจ้าภาพมาบริจาคแก่ห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสืออนุรักษ์งานศพของบุคคลที่มีชื่อเสียง หรือบุคคลสำคัญต่าง ๆ
5. ควรนำหนังสืออนุรักษ์งานศพที่ได้รับมาใหม่มาจัดแสดง เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาขอบเขตของหนังสืออนุสรณ์งานศพที่พิมพ์ในระยะหลังต่อจากที่มีผู้ทำการวิจัยแล้ว คือ หนังสืออนุสรณ์งานศพที่พิมพ์หลังจากปีพ.ศ. 2515 ถึงปัจจุบัน
2. ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย
3. ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสืออนุสรณ์งานศพของผู้อ่าน ซึ่งมีผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน ในห้องสมุดประเภทอื่น เช่น ห้องสมุดอุดมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เช่น อาจารย์ นิสิตปริญญาเอก นิสิตปริญญาโท และนิสิตปริญญาตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย